SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2043

av Rasmus Elfström (C)

Mer av värdet från elproduktion och naturresurser ska stanna lokalt

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en långsiktig och förutsägbar modell där en större del av fastighetsskatten eller motsvarande värden från elproducerande anläggningar återförs till berörda kommuner och regioner och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över modeller för lokal och regional värdeåterföring från skogsbruk, mineralutvinning och annan verksamhet som bygger på nyttjande av naturresurser och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska redovisa hur lokala och regionala modeller för värdeåterföring kan förenas med kommunalekonomisk utjämning, lokalt inflytande och långsiktigt hållbara etableringar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sveriges landsbygder spelar en avgörande roll för landets energiförsörjning, industriella utveckling och gröna omställning. Genom bland annat elproduktion, skogsbruk och mineralutvinning skapas värden som kommer hela Sverige till del.

Samtidigt är det ofta kommuner och lokalsamhällen där verksamheterna bedrivs som hanterar påverkan och kostnader för infrastruktur, samhällsplanering, kompetensförsörjning och kommunal service. För att stärka legitimiteten för investeringar och skapa bättre förutsättningar för lokal utveckling bör en större del av värdena också komma de berörda platserna till del.

Det har införts åtgärder på vindkraftsområdet som ökar den lokala nyttan, bland annat statliga stöd till kommuner och regler om intäktsdelning till närboende. Dessa åtgärder är viktiga, men de är inte samma sak som en permanent och bred skattebaserad modell för kommuner och regioner. De ger inte heller automatiskt motsvarande återföring från annan elproduktion eller från andra naturresurser.

Källunderlag: betänkande 2025/26:NU20, redovisningen av kommunstöd våren 2026, samt lag (2026:1113) om intäktsdelning från vindkraftsanläggningar. Rätt till närboendeersättning ska skiljas från faktisk utbetalning och kommunal skatteåterföring.

Regeringen bör därför utreda en långsiktig modell där en större del av fastighetsskatten från elproducerande anläggningar, eller en likvärdig ekonomisk ersättning, återförs till de kommuner och regioner där anläggningarna finns. Modellen bör omfatta relevanta energislag och beakta var kostnader, påverkan och behov av infrastruktur uppstår. Den bör vara förutsägbar och utformas så att den inte skapar godtyckliga förhandlingar från fall till fall.

Översynen bör även omfatta skogsbruk, mineralutvinning och annan verksamhet som bygger på nyttjande av naturresurser. Regeringen bör analysera om skatter, avgifter, fonder eller andra modeller kan ge lokal och regional återföring samtidigt som nationella intressen, miljökrav och kommunalekonomisk utjämning värnas.

Lokalsamhällen ska inte behöva välja mellan utveckling och inflytande. En tydlig och rättvis värdeåterföring kan stärka landsbygdens utvecklingskraft, öka acceptansen för nödvändiga investeringar och bidra till hållbar tillväxt i hela landet.

Rasmus Elfström (C)